

Kotouttamisohjelman 2017–2021 periaatteet

Liite 1.

Elinkeinojaosto 28.5.2018

Tiivistelmä Helsingin kotouttamisohjelmasta ja sen periaatteista

Kaikkien Stadi – Helsingin kotouttamisohjelma 2017–2021 on Helsingin kotoutumislain (1386/2010) 32§ mukainen ja kaupunkistrategiaan perustuva kotouttamisohjelma, jonka tarkoitus on edistää kotoutumista ja monialaista yhteistyötä kaupungissa. Ohjelmaan on koottu strategiakauden aikana kehitettävät uudet toimenpidekokonaisuudet sekä kotoutumista tukevat hankkeet kaikilta toimialoilta. Ohjelman avulla Helsinki varmistaa onnistuneen kotouttamisen sekä suomeksi että ruotsiksi.

Kotouttamisohjelman seuranta tehdään osana kaupunkistrategian toteutumista sekä säännöllisillä tilannekatsauksilla kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa. Lisäksi ohjelman tueksi asetetaan toimialojen edustajista koostuva ohjausryhmä. Seurannassa käytetty ohjelman mittaristo perustuu Helsingin ulkomaalaistaustaisten kotoutumisen seurantajärjestelmässä esitettyihin indikaattoriehdotuksiin.

Ohjelmassa on nostettu esiin neljä kaupungin kehityksen ja kotoutumisen onnistumisen kannalta keskeistä teemaa, jotka ohjaavat kotouttamisohjelmaa periaatetasolla:

1. Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki
2. Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia
3. Helsinki on avoin ja osallistava
4. Helsinki ehkäisee eriarvoistumista

Kotouttamisohjelmassa esitellään uusia kehityssuuntia ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten työllistämisen ja yrittäjyyden tukemiseksi. Ohjelman tavoitteena on, että ulkomaalaistaustaiset helsinkiläiset pääsevät osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaaviin tehtäviin ja heidän osaamistaan tunnustetaan ja tunnustetaan. Työnantajana kaupunki kehittää rekrytointiaan vastaamaan monimuotoistuvan helsinkiläisten tarpeita ja samalla kaupunki tarjoaa mahdollisuuksia ulkomaalaistaustaiselle henkilöstölle osaamisensa ja urapolkujensa kehittämiseen. Työperusteista maahanmuuttoa ja sen osuutta kokonaisuudessaan kasvatetaan tarjoamalla korkeatasoisia palveluja kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi sekä heidän asettautumisensa sujuvoittamiseksi.

Työllistymisen edistämisen lisäksi Helsinki panostaa strategiakaudellaan erityisesti kasvatukseen ja koulutuksen kehittämiseen osana kotouttamisohjelmaa. Kotouttamisohjelman osana on luotu strategian mukainen maahanmuuttajien kasvatukseen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma, jonka toimenpiteet ulottuvat aina varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen asti. Kehittämissuunnitelman tavoitteena on, että kaikilla helsinkiläisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen ja työelämään. Lisäksi tavoitteena on, että oppimisympäristöt, pedagogiset ratkaisut ja ohjaus edistävät sitä, että ulkomaalaistaustaisten oppimistulokset paranevat vastaamaan kantaväestön oppimistuloksia. Tavoitteena on myös lisätä toimialan henkilöstön osaamista kielitietoisuudesta sekä ulkomaalaistaustaisten ammattilaisten määrää toimialan palveluksessa. Kehittämissuunnitelma sisältää yhteensä 27 toimenpidekokonaisuutta.

Helsingin kotouttamisohjelmalla tuetaan avointa ja osallistavaa Helsinkiä. Tavoitteena on, että Helsingissä on monimuotoisuutta arvostava kulttuuri ja jokainen helsinkiläinen pääsee halutessaan vaikuttamaan kaupungin kehitykseen. Toimenpiteillä edistetään hyviä väestösuhteita ja pyritään konkreettisilla toimilla tukemaan moninaisten sosiaalisten verkostojen muodoutumista sekä turvaamaan kaikkien helsinkiläisten yhdenvertaisuutta palveluissa kieli- ja kulttuuritaustasta riippumatta.

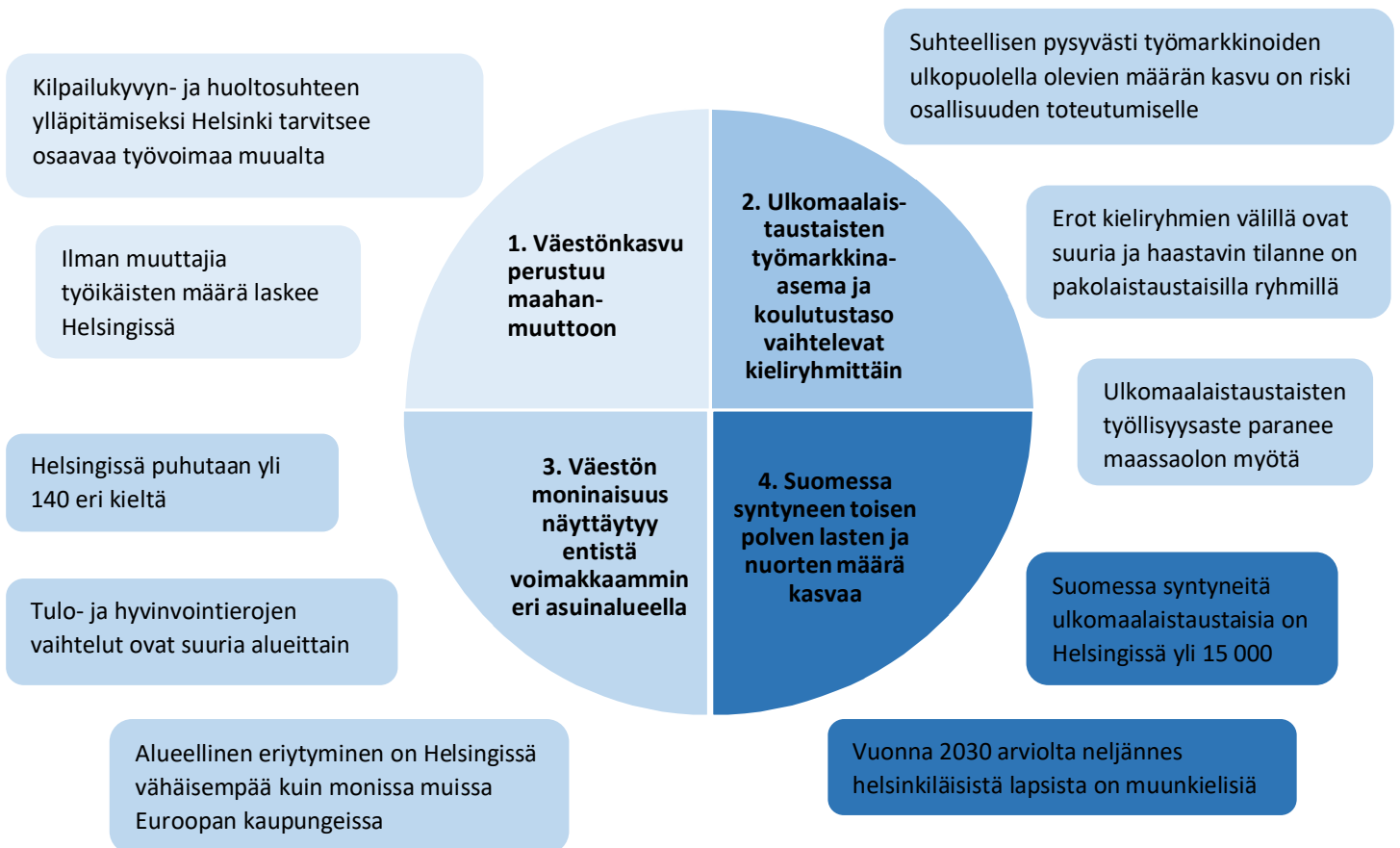
Helsingin tavoitteena on ehkäistä eriarvoistumista ja luoda kaikille helsinkiläisille mahdollisuuksia aktiiviseen ja terveeseen elämään iästä ja taustasta riippumatta. Strategiakauden aikana Helsinki panostaa erityisesti nuorten syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin ja samalla Helsingin alueiden ja väestöryhmien välistä eriytymistä vähennetään kohdentamalla palveluja niitä erityisesti tarvitseville ryhmille eri kieliryhmät huomioiden. Alueellisesti kohdennetuilla toimenpiteillä ehkäistään alueellista segregaatiokehitystä ja mahdollistetaan kaupunginosien tasavertaisuus ja asukkaiden hyvinvointi asuinpaikasta riippumatta.

Toimintaympäristö strategiakaudella

Vuonna 2017 Helsingin väestöstä 15 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia. Vuoteen 2030 mennessä jo neljännes helsinkiläisistä on vieraskielisiä, eli puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Helsingin väestönkasvu, työikäisten määrän kasvu ja koko kaupungin elinvoimaisuus perustuvat vahvasti maahanmuuttoon. Kilpailukykyä voidaan parantaa erityisesti panostamalla täällä olevien osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen sekä houkuttelemalla osaavaa työvoimaa ja yrittäjiä ulkomailta. Työvoiman turvaamisessa ja kotoutumistoimenpiteitä suunniteltaessa on kuitenkin otettava huomioon, että ulkomaalaistaustaisten työmarkkina-asemassa ja koulutustasossa on suuria eroja kieliryhmien välillä ja sisällä. Tästä johtuen tarvitaan myös kohdennettuja toimenpiteitä ja räätälöityjä palveluita. Panostaminen pitkäjänteiseen kotoutumiseen työllistymisessä, koulutuksessa ja elämän muilla osa-alueilla parantaa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta ja hyvinvointia pidemmällä aikavälillä sekä ehkäisee väestöryhmien välistä eriytymiskehitystä.

Väestön moninaisuus ja kaupungin kansainvälistyminen koskettavat kaikkia toimialoja. Alueellisen eriytymiskehityksen estäminen ja kaikkien helsinkiläisten osallisuuden takaaminen ovat avainasemassa kaupungin kotoutumisen onnistumisessa. Vuoteen 2030 mennessä jo joka neljäs lapsi tai nuori on vieraskielinen. Samalla eräs suurimmista muutoksista on toisen sukupolven lasten ja nuorten määrän kasvu sekä kasvaminen työikään. Tällä strategiakaudella tuleekin panostaa erityisesti siihen, että lapset ja nuoret menestyvät koulupolullaan ja onnistuvat jatkokoulutukseen ja työelämään siirtymisessä.

Seuraavaan kuvioon on tiivistetty toimintaympäristön keskeisimmät neljä kehityssuuntaa ja niihin liittyvät tarkennukset.

Lisää tilastotietoa löytyy Ulkomaalaistaustaiset Helsingissä -verkkosivulta: www.ulkomaalaistaustaiset helsingissa.fi

Kotouttamisohjelman periaatteet

Periaate 1 – Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki

Helsinki tarvitsee osaavaa työvoimaa kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi sekä pärjätäkseen kansainvälisessä kilpailussa osaajien houuttelemiseksi. Kaupunki tarjoaa yhdessä kumppaneiden kanssa palveluja, joilla maahan saadaan houkutelua kansainvälisiä osaajia sekä luo prosesseja, joilla varmistetaan osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla. Osaajien sujuva asettautuminen edellyttää uudenlaisia monialaisia palveluja, joista sekä henkilö- että yritysasiakkaat saavat tarvittavat palvelut yhdestä paikasta. International House Helsinki kokoaa viranomaispalvelut yhdelle luukulle ja Stadin osaamiskeskuksen avulla maahan muuttaneet ihmiset pääsevät mahdollisimman nopeasti ja eri reittejä hyödyntäen etenemään koulutukseen, työhön tai kohti yrittäjyyttä.

Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki -osiossa on kolme toimenpidekokonaisuutta. Toimenpiteitä on luotu erityisen heikossa työmarkkina-asemassa olevien helsinkiläisen työllistämiseksi sekä Stadin osaamiskeskuksen ja yrittäjyysperusteisen kotoutumisen kehittämiseksi. Samalla kiinnitetään huomiota Helsingin rooliin työnantajana. Osana toimenpidekokonaisuutta on myös kansainvälisten osaajien houkuttelu- ja asettautumispalveluiden kehittäminen. Lisäksi kaupunki pyrkii rakentamaan säännöllisen seurannan valtion kanssa, jotta ymmärretään kauanko siirtyminen maahantulosta työlliseksi kokonaisuudessaan kestää ja miten edellä mainittua aikaa voitaisiin lyhentää. Mittaristo ja tiivistetyt toimenpiteet on esitelty liitteessä 2.

Strategian tavoitteet työllisyyden osalta:

1. Työllistymisen kokonaisuus

- Helsinkiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä
- Kaupungin työllisyyttä edistäviä palveluita suunnataan niihin ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä
- Maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on joustavaa ja osaaminen on mahdollisimman hyvin työmarkkinoiden käytössä
- Yrittäjyyttä tuetaan vaihtoehtona työllistymiseen

2. Henkilöstön kehittäminen

- Helsingin vetovoiman vahvistaminen edellyttää kaupungin ja sen henkilökunnan määrätietoista kansainvälistämistä

3. Osaajien houkuttelu ja asettautuminen

- Työperäistä maahanmuuttoa ja sen osuutta kokonaismaahanmuutossa pyritään kasvattamaan

Helsinki on osaavan työvoiman kaupunki -kokonaisuuden päämittarit

Tavoite	Lähtötaso	Mittari
Työperäistä maahanmuuttoa pyritään kasvattamaan. Määrä ja osuus kasvavat.	Maahanmuuton peruste, eri maista tulevien muuton syyt. Laskutapaa kehitetään.	Työperäisen maahanmuuton osuus maahanmuutosta. Strategiakaudella kehitettävä mittari. (kaupunkiyhteinen mittari)
Kaupungin työllisyyttä edistäviä palveluita suunnataan niihin ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä.	Ulkomailla syntyneiden: somalialaistaustaisten työttömyys 51 % irakilaistaustaisten työttömyys 55 % afganistanilaistaustaisen työttömyys 45 % (2016)	Vaikeimmassa työllisyystilanteessa olevien ulkomaalaistaustaisten ryhmien työttömyysprosentti. (kotouttamisohjelman oma mittari)

Periaate 2 – Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia

Väestön moninaisuus näkyy Helsingin päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa, joissa identiteetit, kielet, uskonnot ja kulttuurit elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluissa edistetään kaikkien lasten, nuorten ja aikuisten potentiaalin toteutumista. Tutkimukset osoittavat, että ulkomaalaistaustaisten osuus koulutuksen ja työn ulkopuolisista on suuri, heidän oppimistuloksensa jäävät usein kantaväestöä heikommiksi ja suomalaistaustaisten ja ulkomaalaistaustaisten välillä on merkittäviä hyvinvointieroja. Ratkaisevaa on, miten toimialan palveluissa varmistetaan katkeamattomat opinpolut, kehitetään oppimisympäristöjä, toteutetaan kielitietoista opetusta sekä vahvistetaan henkilöstön osaamista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuton kehittämissuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkia toimialalla työskenteleviä varhaiskasvatuksesta vapaaseen sivistystyöhön sekä suomen- että ruotsinkielisissä palveluissa.

Suunnitelma koostuu neljästä päätavoitteesta, kolmesta teemasta ja 13 teemallisesta tavoitteesta, 27 toimenpidekokonaisuudesta ja 10 mittarista. Mittaristo ja tiivistetyt toimenpiteet on esitelty liitteessä 2.

Strategian tavoitteet kasvatuksen ja koulutuksen osalta:

- Laaditaan maahanmuuttajien osaamistason kohottamiseksi maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma, joka ulottuu varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen

4. Kehittämissuunnitelman päätavoitteet

- Kaikilla helsinkiläisillä on yhdenvertaiset ja saavutettavat mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen ja työelämään
- Oppimisympäristöt, pedagogiset ratkaisut ja ohjaus edistävät sitä, että ulkomaalaistaustaisten oppimistulokset paranevat vastaamaan kantaväestön oppimistuloksia
- Toimintakulttuuri on osallistavaa, ja se perustuu jokaisen arvostukseen, tasavertaisuuteen, luottamukseen sekä oppijan omiin vaikutusmahdollisuuksiin
- Henkilöstön osaaminen on kielitietoista ja ottaa huomioon asiakkaan monimuotoiset tarpeet

Oppimisen edellytykset ja tuki – tavoitteet

- Ulkomaalaistaustaisten oppilaiden oppimistuloksia seurataan systemaattisesti ja ne paranevat
- Suomi tai ruotsi toisena kielenä (S2) ja valmistava opetus on laadukasta ja edistää oppimista
- Oppimisympäristöt ja oppimateriaalit ovat kielitietoisia, teknologisesti ajanmukaisia ja edistävät ulkomaalaistaustaisten oppimista
- Syrjintään ja rasismiin puututaan ja oppilaiden kokemukset vähentyvät näistä
- Huoltajien kanssa sekä moniammatillisesti tehtävä yhteistyö on oppimista ja kotoutumista tukevaa

Ohjaus, neuvonta ja siirtymätavoitteet

- Viestintä on selkeää ja tarvittaessa selkokielistä ja monikielistä
- Opintojen aikainen ohjaus ja neuvonta on laadukasta

- Ulkomaalaistaustaisten ohjaus ja neuvonta oppimispolkujen mahdollisuuksista on yhdenmukaista ja ajankohtaista
- Oppimispolut ovat katkeamattomia, ne johtavat tutkintoihin, työelämään ja aktiiviseen yhteiskuntaelämään

Osaamisen kehittämisen ja rekrytoinnin tavoitteet

- Lisätään henkilöstön osaamista seuraavilla koulutuskokonaisuuksilla:
- pedagoginen kielitietoisuus ja taito soveltaa sitä työssään; valmiutta tunnistaa ja tunnustaa oppijoiden muualla hankittua osaamista; taitoa tunnistaa ja puuttua syrjintään ja rasismiin
- 50 % toimipisteiden henkilöstöstä on osallistunut osaamisen vahvistamisen toimenpiteisiin ja toimintakulttuuri muuttuu oppimisen seurauksena
- Toimialalla nyt työskentelevien ulkomaalaistaustaisten ammattilaisten osaamisen täydentämistä tuetaan ja uralla eteneminen toteutuu
- Toimialalla työskentelevien ulkomaalaistaustaisten ammattilaisten osuus lähenee vastaamaan työikäisten väestöosuutta päiväkodeissa, leikkipuistoissa, kouluissa, oppilaitoksissa, opistoissa ja hallinnossa

Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia -kokonaisuuden päämittarit

Tavoite	Lähtötaso	Mittari
Kaikilla helsinkiläisillä on yhdenvertaiset ja saavutettavat mahdollisuudet kasvatukseen, koulutukseen ja työelämään. Tavoitteena on, että ilman opiskelupaikkaa jääneiden peruskoulun päättäneiden muunkielisten nuorten määrä laskee ja että toisen polven maahanmuuttajien perusasteen jälkeisten tutkintojen suorittaneiden osuus väestöstä nousee.	Ilman opiskelupaikkaa jääneet: Suomen ja ruotsinkieliset: 3,4 % Muut kuin suomen ja ruotsinkieliset: 7,0 % (vuoden 2017 haut)	Ilman opiskelupaikkaa jääneet peruskoulun päättäneet äidinkielen ja sukupuolen mukaan. Ei valitut sekä ei paikkaa vastaanottaneet; tiedot peruskoulun sijaintikunnan mukaan. (Mittari on osa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuton kehittämisohjelman mittaristoa)*
	Perusasteen jälkeisen tutkinnon suorittaneiden osuus 20–64-vuotiailla: suomalaistaustaiset: 88 % ja maahanmuuton toinen polvi: 65 % (31.12.2016)	Suomalaistaustaisten ja maahanmuuton toisen sukupolven perusasteen jälkeisten tutkintojen suorittaneiden osuus väestöstä ikäluokan ja sukupuolen mukaan. (Mittari on osa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuton kehittämisohjelman mittaristoa)

*Vain alle 18-vuotiaat hakijat.

Periaate 3 – Helsinki on avoin ja osallistava

Kotoutuminen on myös osallisuutta ja tunteita siitä, että on löytänyt paikkansa osana yhteistä kaupunkiamme. Työn ja koulutuksen lisäksi kotoutumisen onnistuminen edellyttää yhdenvertaisia mahdollisuuksia elää elämää, jota itsellä on syytä arvostaa. Osallisuus on mahdollisuutta käyttää taitojaan oman yhteisönsä hyväksi. Helsinki luo tiloja kohtaamiseen sekä tarjoaa tukea aktiiviseen osallistumiseen esimerkiksi oman asuinalueen kehittämisessä. Kaupungin palveluiden tulee olla saavutettavia, avoimia sekä osallistumista tukevia. Henkilöstön osaamisen ja palveluiden tulee rakentua siten, että ne palvelevat eri väestöryhmiä.

Avoimen ja osallistavan Helsingin osassa luodaan toimenpiteitä neljällä toimenpidekokonaisuudella helsinkiläisten osallisuuden lisäämiseksi muun muassa alueilla tehtävällä osallisuusmallityöllä. Samalla osassa kuvataan erityisesti kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimia ulkomaalaistaustaisen väestöosana saattamiseksi kulttuuri-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden piiriin.

Helsinki tunnistaa erityistä tukea tarvitsevien, kuten yksin maahan ja oppivelvollisuusiän loppuvaiheessa maahan tulleiden kotoutumisen haasteita ja tukee osana kotouttamisohjelmaansa myös hyviksi havaittuja kansalaistoiminnan malleja, kuten nuorten kummiperheteroiminta, ja tunnistaa kansalaistoiminnan merkityksen kotoutumisessa. Mittaristo ja tiivistetyt toimenpiteet on esitelty liitteessä 2.

Strategian tavoitteet osallisuuden osalta:

5. Osallisuuden kehittämisen kokonaisuus

- Helsinki luo aktiivisesti kumppanuuksia kansalaisjärjestöjen ja kaikkien kaupungin kehittämistä ja elävöittämistä kiinnostuneiden kanssa
- Helsingissä rakennetaan monipuolisia ja elinvoimaisia kaupunginosia kasvattamalla asukkaiden vaikutusvaltaa elinympäristönsä asioihin

6. Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden saavutettavuuden kokonaisuuden tavoitteet

- Huippulaatuinen ja helposti saavutettava toiminta tuo ihmisiä yhteen ja lisää keskinäistä ymmärrystä

7. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kokonaisuuden tavoitteet

- Helsinki on elävä ja monikulttuurinen
- Kasvavassa Helsingissä on moniarvoisuutta arvostava kulttuuri, joka mahdollistaa eri väestöryhmien kohtaamiset

8. Liikunnan ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet

- Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa
- Väestöryhmien erot tunnistetaan ja palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille
- Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa
- Helsinki houkuttelee aktiivisesti ikäihmisiä liikkeelle, niin liikunnan kuin kulttuurin pariin

Helsinki on avoin ja osallistava -kokonaisuuden päämittarit

Tavoite	Lähtötaso	Mittari
Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus/Lasten ja nuorten osuus, joilla on harrastusnousee.	4.-5. luokkalaiset 83,8 % ja 8.-9.-luokkalaiset 91,4 % (Kaupunkiyhteinen mittari)	Lasten ja nuorten osuus, joilla harrastus (sukupuolittain, peruspiireittäin, äidinkielittäin, äidin koulutusasteen mukaan, oman ja vanhempien syntymämaan mukaan) (Kaupunkiyhteinen mittari)

Periaate 4 – Helsinki ehkäisee eriarvoistumista

Laadukkaat peruspalvelut ovat avain eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisyyn Helsingissä. On tärkeää huolehtia siitä, että ulkomaalaistaustaisille nuorille tarjotaan samat edellytykset hyvään elämään kuin muillekin helsinkiläisnuorille, sillä tutkimusten mukaan erityisesti ulkomaalaistaustaisilla nuorilla on suurempi riski jäädä työn ja koulutuksen ulkopuolelle, heidän kokemuksensa omasta hyvinvoinnista on muita heikompi ja toimeentulo on epävakaampaa. Sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään palveluita, jotka ottavat huomioon ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten erityistarpeet. Alueellista segregaatiota ehkäistään sekoittavalla asumispolitiikalla sekä tasapainoisen asukasrakenteen mahdollistavalla kaavoituksella.

Helsinki ehkäisee eriarvoistumista -osassa luodaan kolmella toimenpidekokonaisuutta segregaation ehkäisemiseksi. Osassa on toimenpiteitä sosiaali- ja terveystoimialan prosessien kehittämiseksi ja henkilöstön kouluttamiseksi maahanmuuttokysymyksissä. Nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisuksi kaupungissa tehdään työtä alueellisesti muun muassa nuorten työllistymisen edistämiseksi. Kaupunki jatkaa asuntopolitiikkaa, jolla turvataan monipuolinen asuntotuotanto hallinta- ja rahoitusmuotoja sekoittamalla. Mittaristo ja tiivistetyt toimenpiteet on esitelty liitteessä 2.

Strategian tavoitteet eriarvoistumisen ehkäisyn osalta:

9. Sosiaali- ja terveystoimialan kehittämistavoitteet

- Palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille
- Tiedämme nykyistä paremmin ulkomaalaistaustaisten palvelujen käytöstä sekä palveluja koskevista käsityksistä, odotuksista ja toiveista (käyttäjät ja ei-käyttäjät). Tiedot johtavat palvelujen kehittämiseen ja palvelujärjestelmän parempaan toimintaan
- Varmistamme henkilöstön osaamisen erityiskysymyksissä esim. kidutettujen ja sota-alueilta tulevien palvelutarpeet, tyttöjen ja naisten silpominen, pakkoavioliitot, monikulttuurinen vanhustyö, ihmiskaupan uhrin
- Kehitämme systemaattisesti tarpeisiin vastaavia palveluja ulkomaalaistaustaisten erityistarpeet huomioiden
- Toimimme yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa toisen sukupolven nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi

10. Nuorten syrjäytymishaasteen systeemisten ratkaisujen tavoitteet

- Helsinki pitää jokaisen nuoren mukana ja ehkäisee nuorten syrjäytymistä
- Helsinki käynnistää laajan ja kokonaisvaltaisen hankkeen systeemisten ratkaisujen löytämiseksi nuorten syrjäytymishaasteeseen
- Erityistä huomiota kiinnitetään vieraskielisten nuorten selkeästi muita suurempaan suhteelliseen osuuteen koulutuksen ja työn ulkopuolella olevista nuorista

11. Asuntopoliittiset tavoitteet

- Helsinki ehkäisee alueellista segregatiokehitystä ja mahdollistaa kaupunginosien tasavertaisuuden ja hyvinvoinnin
- Asuntotarjonta on monipuolista. Sekä uusille että täydennysrakennettaville asuinalueille rakennetaan kaikkia hallintamuotoja Helsingin kaupungin vuokra-asunnoista vapaarahoitteisiin omistusasuntoihin

Helsinki ehkäisee eriarvoistumista -kokonaisuuden päämittarit

Tavoite	Lähtötaso	Mittari
Kiinnitetään erityistä huomiota vieraskielisten nuorten selkeästi muita suurempaan suhteelliseen osuuteen koulutuksen ja työn ulkopuolella olevista nuorista. Tavoitteena on, että ulkomaalaistaustaisten osuus työn ja koulutuksen ulkopuolisissa nuorissa pienenee suhteellisesti ja yliedustus vähenee.	Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevat 16–29-vuotiaista suomen- ja ruotsinkielisistä: 3,7 % ja muun kielisistä: 21,3 %. 16–24-vuotiaista suomen- ja ruotsinkielisistä: 4,2 % ja muun kielisistä: 19,3 %. (31.12.2016)	Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevat nuoret ikäluokittain äidinkielen ja sukupuolen mukaan (16–29-vuotiaat ja tarkennettuna 16–24-vuotiaat). (Mittari on osa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuton kehittämissohjelman mittaristoa)*
Helsinki ehkäisee alueellista segregatiokehitystä ja mahdollistaa kaupunginosien tasavertaisuuden ja hyvinvoinnin. Tavoitteena on, että alueiden välinen eriytyminen vähenee ja ahtaasti asuminen vähenee vieraskielisten helsinkiläisten kohdalla.	Pitkään käytetty erilaisuusindeksi, mittaa ryhmän sijoittumisen tasaisuutta verrattuna toisen ryhmän sijoittumiseen, muuttajina esimerkiksi tulot, ulkomaalaistaustaisuus, koulutus ja työllisyys.	Erilaisuusindeksi (Alueiden eriytymisen indeksi) on strategiakauden aikana kehitettävä mittari. (Kaupunkiyhteinen mittari)
	Ahtaasti asuu: vieraskielisistä 26 % kotimaankielisistä 9 % Ahtaasti asuu yli viisihenkisistä asuntokunnista: vieraskielisistä 93 % kotimaankielisistä 70 %	Ahtaasti asuvat asuntokunnat äidinkielen mukaan. (Kotouttamisohjelman oma mittari)

*Ulkopuolisiksi on laskettu vain peruskoulun suorittaneet työttömät ja työvoiman ulkopuoliset nuoret, jotka eivät ole opiskelijoina, eläkeläisinä tai varusmiespalvelusta suorittamassa.